

TISKOVÁ ZPRÁVA

V Kraji Vysočina přibily další kulturní památky: dům v Jihlavě a boží muka u Nové Říše

Telč, 1. července 2016

Ve druhém čtvrtletí roku 2016 přibily v Kraji Vysočina celkem dvě nemovité kulturní památky. Jsou jimi dům v ulici Matky Boží v Jihlavě a boží muka u obce Nová Říše.

Řadový patrový dům čp. 1034 ulici Matky Boží v Jihlavě stojí v bezprostředním sousedství kostela Nanebevzetí Panny Marie, bývalého konventního chrámu minoritského kláštera. Nejstarší stavební část domu tvoří cenné pozůstatky gotické kaple, která přiléhala k západní boční lodi kostela. Hodnotnou stavební součástí je také pozůstatek sousedního renesančního objektu, z něhož je dochována klenutá prostora a štítová zeď.

„Jedná se o architektonicky velice pozoruhodnou stavbu. Vedle historických zdí, omítek a klenebních konstrukcí patří mezi stěžejní prvky interiéru zejména kamenné gotické ostění okna bývalé kaple, dřevěný strop z konce 18. století a zděné topeniště. Unikátní je také zachovalá renesanční výmalba (16. století) na štítové zdi,“ uvedla ředitelka územního odborného pracoviště Národního památkového ústavu v Telči Martina Indrová.

Dům patřil minoritům až do roku 1788, kdy jej konvent spolu s dalšími třemi domy prodal v dražbě soukromým vlastníkům. Stávající podobu získal v letech 1793 a 1810. Uliční průčelí bylo opraveno v první polovině 20. století.

Boží muka z 16. století se nacházejí na mírném návrší západně za obcí Nová Říše v remízku u polní cesty. Stojí na místě původního křížení dvou polních cest spojujících Dolní Vilímeč a Novou Říši. Boží muka mají zajímavou, řemeslně propracovanou lucernovou kaplici, která se vymyká lokální produkci obdobného typu božích muk v regionu. Tato kvalitní kamenosochařská práce zušlechťuje okolní krajinný rámeček.

„Jde o důležitý orientační bod a především působivý příklad drobné sakrální architektury s výraznou estetickou hodnotou a neopomenutelným duchovním rozměrem. Pozdně gotická sloupková boží muka u Nové Říše náleží mezi nejstarší zachované objekty tohoto druhu nejen v rámci regionu, ale také v rámci souborně evidovaného památkového fondu České republiky,“ dodala Indrová.

Krajina byla v minulosti významně ožívována drobnými sakrálními památkami. Představovaly důležité orientační body, byly místy rozjímání, setkávání a nezřídka i součástí pravidelných církevních ceremoniálů. I když je v současnosti jejich zapojení do života obyvatel nepochybně

menší, neztrácí se zcela jejich význam. Nově se staly součástí historické paměti, důvodem hrdosti na kulturní dědictví a připomínkou duchovní kontinuity s předchozími generacemi.

Obě výše uvedené kulturní památky byly prohlášeny ministerstvem kultury na základě podnětu územního odborného pracoviště NPÚ v Telči.

Kromě 2968 nemovitých kulturních památek a 16 národních kulturních památek se na území Kraje Vysočina nacházejí 3 městské a 3 vesnické památkové rezervace, 22 městských a 5 vesnických památkových zón a 1 krajinná památková zóna. Na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO jsou zapsány: Telč - historické jádro města, Zelená hora - poutní kostel sv. Jana Nepomuckého, Třebíč - soubor židovské čtvrti, židovského hřbitova a baziliky sv. Prokopa, což znamená, že Kraj Vysočina se může pyšnit nejvyšším počtem památek UNESCO v rámci ČR (celkem 3).

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Telči, je jedním ze čtrnácti krajských pracovišť NPÚ. Jeho úkolem je naplňovat v Kraji Vysočina poslání odborné instituce památkové péče dané zákonem o státní památkové péči, např. zpracovávat odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, poskytovat konzultace a odbornou pomoc vlastníkům kulturních památek při jejich obnovách a sledovat stav památkového fondu na území kraje. Pracoviště v Telči také zpracovává návrhy na prohlášení věcí či objektů za kulturní památky a podílí se následně na jejich evidenci. Spravuje dokumentační sbírky plánů, fotografií a dalších odborných podkladů ke kulturním památkám, vede veřejně přístupnou knihovnu, vydává sborník Památky Vysočiny, organizuje cyklus přednášek Rodinné stříbro – Památky kolem nás a provádí archeologické průzkumy. Od 1. ledna 2015 působí při ÚOP v Telči Metodické centrum pro vzdělávání, které se zaměřuje na tvorbu edukačních programů a vzdělávání v památkové péči. Další informace najdete na www.npu-telc.cz.

Kontakt:

Ing. Marie Fuňáková, referát evidence nemovitých památek, 567 213 116, 778 750 068, e-mail: funakova.marie@npu.cz

Ilona Ampapová, prezentace a práce s veřejností, NPÚ ÚOP v Telči, 567 213 116, 724 663 511, e-mail: ampapova.ilona@npu.cz